

148.pants. Darba laika organizēšanas īpašie noteikumi

(1) Šā likuma [131.panta](#) pirmās daļas, [136.panta](#) piektās daļas, [138.panta](#) trešās daļas, [142.panta](#) pirmās daļas, [143.panta](#) pirmās daļas un [145.panta](#) noteikumus, ievērojot darba drošības un veselības aizsardzības principus, kā arī nodrošinot pietiekamu atpūtu, var neattiecināt uz situācijām, kad, ievērojot attiecīgā darba vai nodarbošanās īpatnības, darba laika ilgums netiek mērīts vai iepriekš noteikts vai to var noteikt paši darbinieki. **Minētajos gadījumos nav jāveic darba laika uzskaitē.**

Darba likuma 148. panta pirmā daļa paredz izņēmumu no vispārējiem darba laika organizācijas principiem, nosakot, ka noteiktajos gadījumos var nepiemērot šādus Darba likuma pantus:

- 131. panta pirmā daļa – normālais darba laiks – 8 stundas dienā, 40 stundas nedēļā;
- 136. panta piektā daļa – pieļaujamais virsstundu darba ilgums – 144 stundas četru mēnešu periodā;
- 138. panta trešā daļa – maksimālais darba laiks naktī – 7 stundas;
- 142. panta pirmā daļa – diennakts atpūtas minimālais ilgums – 12 stundas pēc kārtas;
- 143. panta pirmā daļa – nedēļas atpūtas minimālais ilgums – 42 stundas pēc kārtas;
- 145. pants – noteikumi par pārtraukumiem darbā.

Šos noteikumus drīkst nepiemērot, ievērojot darba drošības un veselības aizsardzības principus, kas ir nostiprināti attiecīgajos normatīvajos aktos, kas regulē darba aizsardzības un darba drošības instruktāžas jautājumus, kā arī obligātās veselības pārbaudes tiesību sfēru.

Darba likuma 148. panta 1.daļā ietvertais **izņēmums ir attiecināms uz gadījumiem, kad darba laika ilgums netiek mērīts vai iepriekš noteikts, vai to var noteikt paši darbinieki.**

Latvijas normatīvie akti neuzskaita gadījumus un nenosaka kritērijus, uz kuriem pamatojoties attiecībā uz konkrēto darbinieku var atkāpties no Darba likuma normām par darba laika un atpūtas organizāciju.

Līdz ar to vadlīnijas komentējamā panta piemērošanai ir meklējamas *Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 4. novembra Direktīvas 2003/88/EK "Par konkrētiem darba laika organizēšanas aspektiem" 17. panta 1. punktā*, proti, **atkāpe no noteiktajiem darba laika organizācijas principiem ir piemērojama:**

- a) vadošiem administratīviem darba ņēmējiem vaicītām personām, kam ir autonomas lēmumu pieņemšanas pilnvaras;
- b) ģimenē strādājošiem;
- c) darba ņēmējiem, kas pilda pienākumus reliģiskās ceremonijās baznīcās un reliģiskās kopienās."

Piemērojot Darba likuma 148. panta pirmajā daļā paredzēto izņēmumu, darba devējam nav pienākuma veikt Darba likuma 137. pantā atrunāto darbinieku darba laika uzskaiti.

- *Jāveic grozījumi Darba līgumā, mainot darba laika režīmu.*
- *Šādu kārtību var piemērot arī grāmatvedim u.tml. - darbiniekiem, kuriem darba devējs piešķir autonomas lēmumu pieņemšanas pilnvaras *)*.
- **) Darba līgums jāpapildina ar jaunu punktu par darba laiku, ja vajaq - jādzēš iepriekšējais,*

Darba līgumā iespējamais teksts:

"Darba laika organizēšanas īpašie noteikumi: ievērojot attiecīgā darba īpatnības, Darbiniekam darba laika ilgums netiek mērīts vai iepriekš noteikts vai to var noteikt pats darbinieks. Darbiniekam tiek noteiktas autonomas lēmumu pieņemšanas pilnvaras. Minētajā gadījumā nav jāveic darba laika uzskaitē (Darba likuma 148. panta 1.daļa un Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 4. novembra

Direktīvas 2003/88/EK “Par konkrētiem darba laika organizēšanas aspektiem” 17. panta 1. punkts).

EDS ATSKAITĒS nostrādāto stundu ailē norāda “0”.